

Üleilmse soojenemise põhjus – kas tõesti kellakeeramine?

Globaalset soojenemist on viimasel ajal mitmeti seletatud – põhjuseks on toodud isegi kevadist kellakeeramist.

Ain Kallis

Miks maakera temperatuur kasvab? Teooriad, mis püüavad sellele küsimusele vastata, on kümneid, üks huvitavam kui teine. Uskumatu, aga tõsi, ka kevadine kellakeeramine olevat selles süüdi! Seitsmekümnes riigis on leitud, et see toiming olevat kasulik ainuüksi päevavalguse säästmiseks.

Mida uskuda?

Mida see aga loodusesse kaasa toob? Seitsme kuu jooksul paistvat päike tund aega kauem ja lühem öö ei suuda maapinda küllaldaselt jahutada. Maakera temperatuuri tõus jääbki just aastaisse, kui üha enam riike otsustas kelli kruttima hakata.

Vaid üks näide: USA palavaim kevad oli aastal 2007, kui suveaja kehtestamine toodi kolme nädala võrra varemaks.

Selle hüpoteesi vastased viitavad muidugi sõja-aastaile, kui kellad olid mõnel pool koguni

2 tundi ette lükatud, talved olid aga õige karmid. Tegelikult oli külm vaid Ida-Euroopas, maakera keskmine temperatuur oli tollal aga pikaajalisest keskmisest kõrgem.

Üks Austraalia mees Chris Hill on täheldanud, et varem pole sel mandril kunagi nii palju põudasad jutti esinenud kui pärast suveaja kasutuselevõttu. Mitu kuud pikemat päikesepaistet vähendab ju mulla niiskust. Ning tema soovitus: valitsus peab kellapoliitikaga midagi ette võtma, muidu on hilja.

Hiina ja India, keda loetakse suurteks ilma saastajateks, võiksid rõõmuga teatada, et neil ei ole mingit pistmist taolise kliima soojenemisega, sest nad ju ei kasuta suveaega.

Arvata võib, et tekib organisatsioone, kes hakkavad võitlema ööaja säästu eest. Suveaja kehtestamise vastu on samuti talunikud ning osa lapsevanemaid (loomad ja lapsed ei saavat kellaaja muutmisest aru!). USAs on inimesi, kes isegi kolivad Indiana ja Arizona osariikidesse, kus kelli ei krutita.

Mõnele õnnistuseks

Mõnele on see aga õnnistuseks. Näiteks Ühendriikides pääses üks noormees Vietnami sõtta saatmisest, sest tõestas, et tema sünniaeg on tunni võrra varem (eelmise päeval), värbajad polnud arvestanud ajamuutusega.

Mõnikord on kellakeeramise arvestamine eluliselt tähtis. Iisraelis jäi 1999. aasta septembris kaks bussitait inimesi ellu, sest terroristid ei pidanud silmas Palestiina omavalitsuse ning juudiriigis kehtestatud kellaegade erinevust ning lendasid ise tund aega varem õhku.

Eelpool toodud naljakas hüpotees on äratanud kogu maailmas vastukaja – leidub nii tuliseid pooldajaid kui ägedaid vastaseid: “Ilmaga võib nalja teha, kliimaga aga mitte!”